

TRANSPARENCY
INTERNATIONAL
BULGARIA

ПРЕДИЗБОРНА КАМПАНИЯ – 2006:

**съответствие на българското законодателство и
практика с международните стандарти за прозрачност
на политическото финансиране**

Стандарти на Transparency International за финансиране на политическата дейност

Източник: Световен доклад за корупцията 2004

- **Прозрачност (публичност и отчетност) на политическото финансиране**
- **Разнообразие в приходите и лимит на разходите**
- **Ограничаване на злоупотребата с власт, търговията с влияние и конфликта на интереси**
- **Ефективност на мониторинга и контрола**
- **Справедлив и пълен достъп до медиите**

Прозрачност на политическото финансиране (1)

Публичност

1. Приходи

- Договори за дарения: **утвърждаваща се практика;**
- Приходи от фондонабиращи мероприятия (документи: списъци на дарителите/ПКО): **нова практика, все още не е утвърден стандарт за контрол при осчетоводяване на приходите**

2. Разходи

- **Не е осигурена възможност за публичност на разходите по конкретните разходни пера!**

Прозрачност на политическото финансиране (2)

Отчетност

1. Приходи

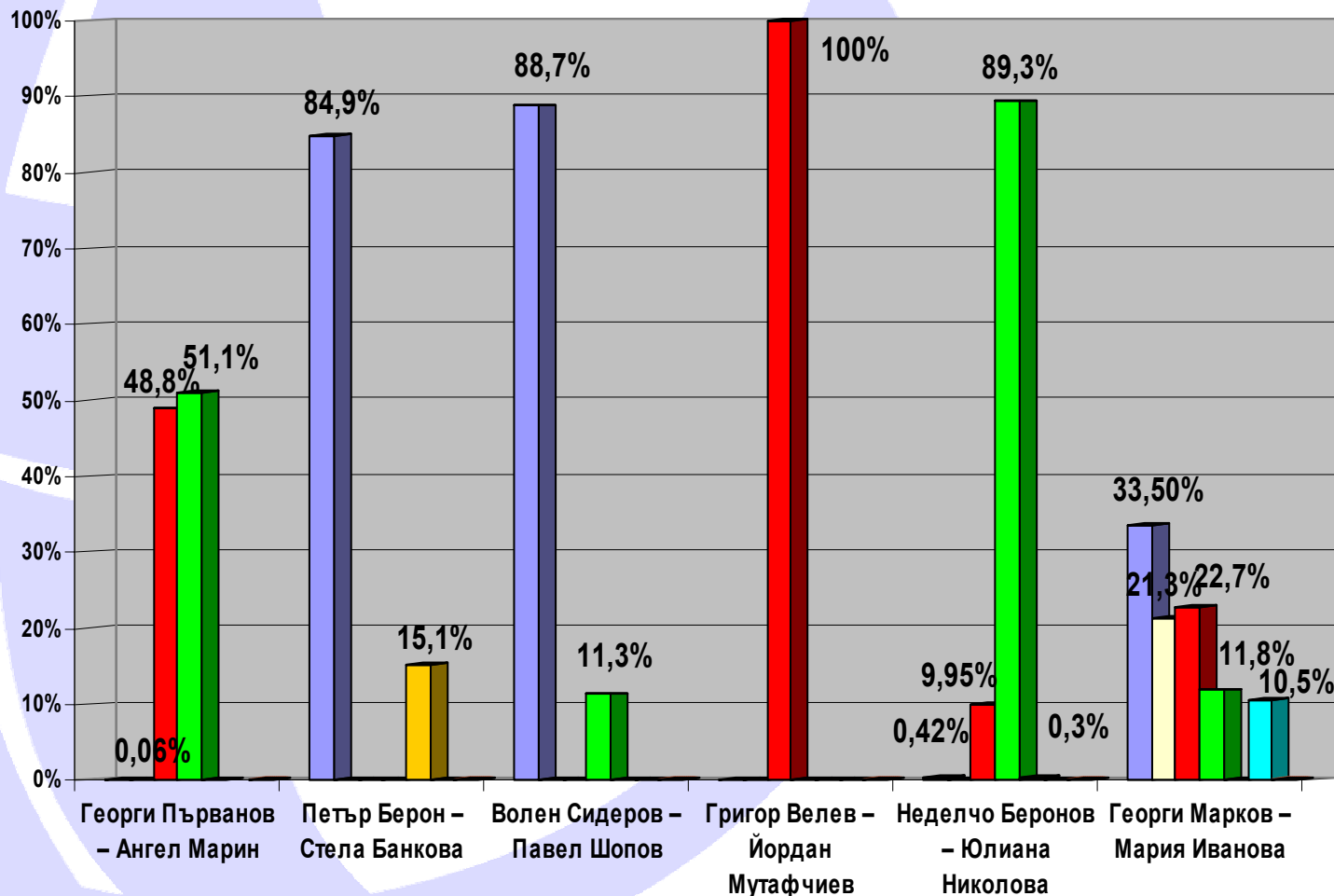
- Банков превод
- **Вносна бележка на пари в брой и проблемът с отчитане на дарението в годишния счетоводен баланс на дарител ЮЛ**

2. Разходи

- Извлечение от банковата сметка
- **Липсва подробен финансов отчет по разходните пера от 1 до 7 в декларациите**

Разнообразие в приходите

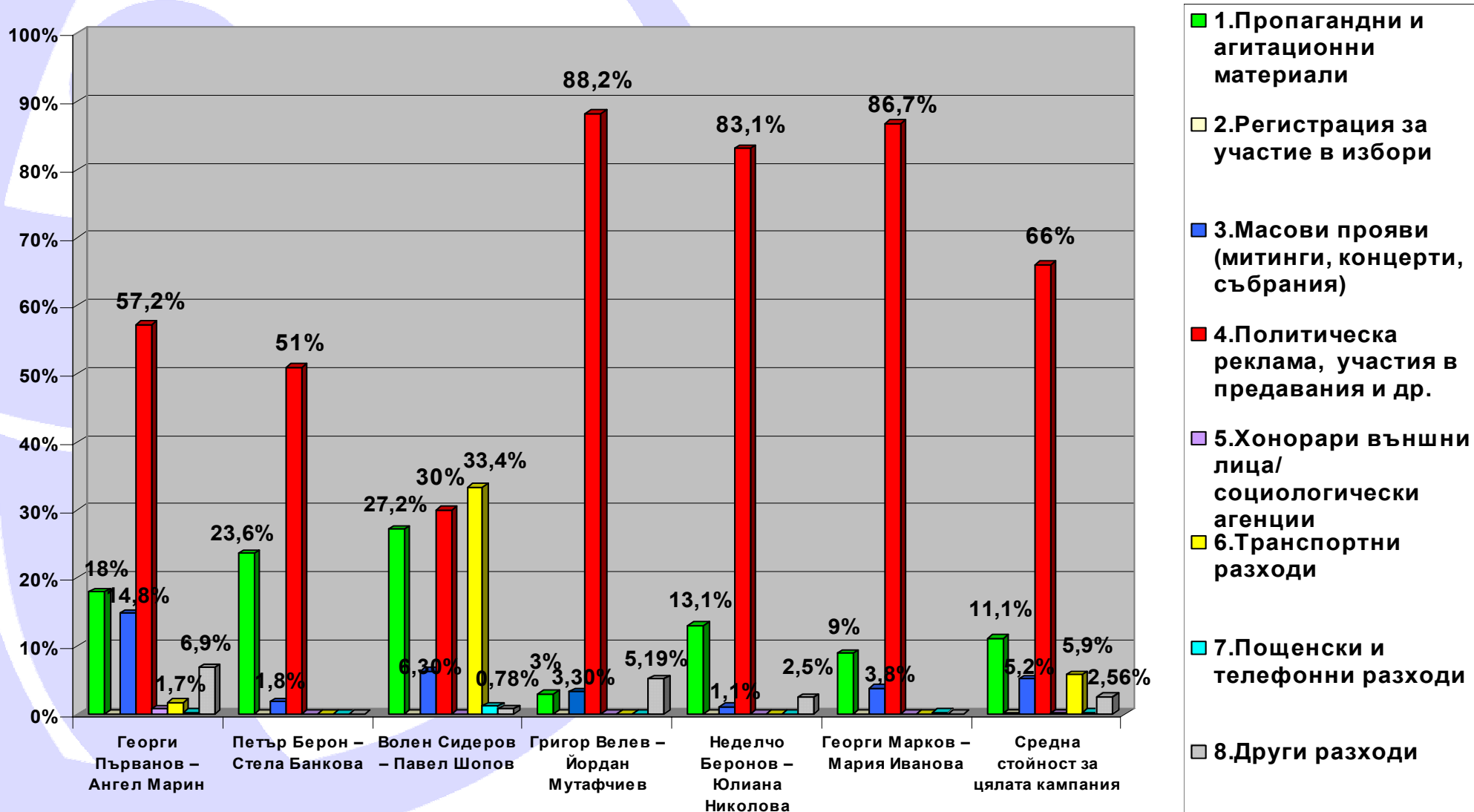
(източник: декларации на кандидатите за президент и вицепрезидент, предоставени на Сметната палата)

- 1. Средства от партиите и коалициите, издигнали кандидатурите
- 2. Собствени парични средства на кандидатите
- 3. Дарения от физически лица
- 4. Дарения от юридически лица
- 5. Извършени разходи за сметка на трети лица
- 6. Други източници на финансиране

Лимит и дял на разходите

(източник: декларации на кандидатите за президент и вицепрезидент, предоставени на Сметната палата)

Ограничаване на злоупотребата с власт, търговията с влияние и конфликта на интереси

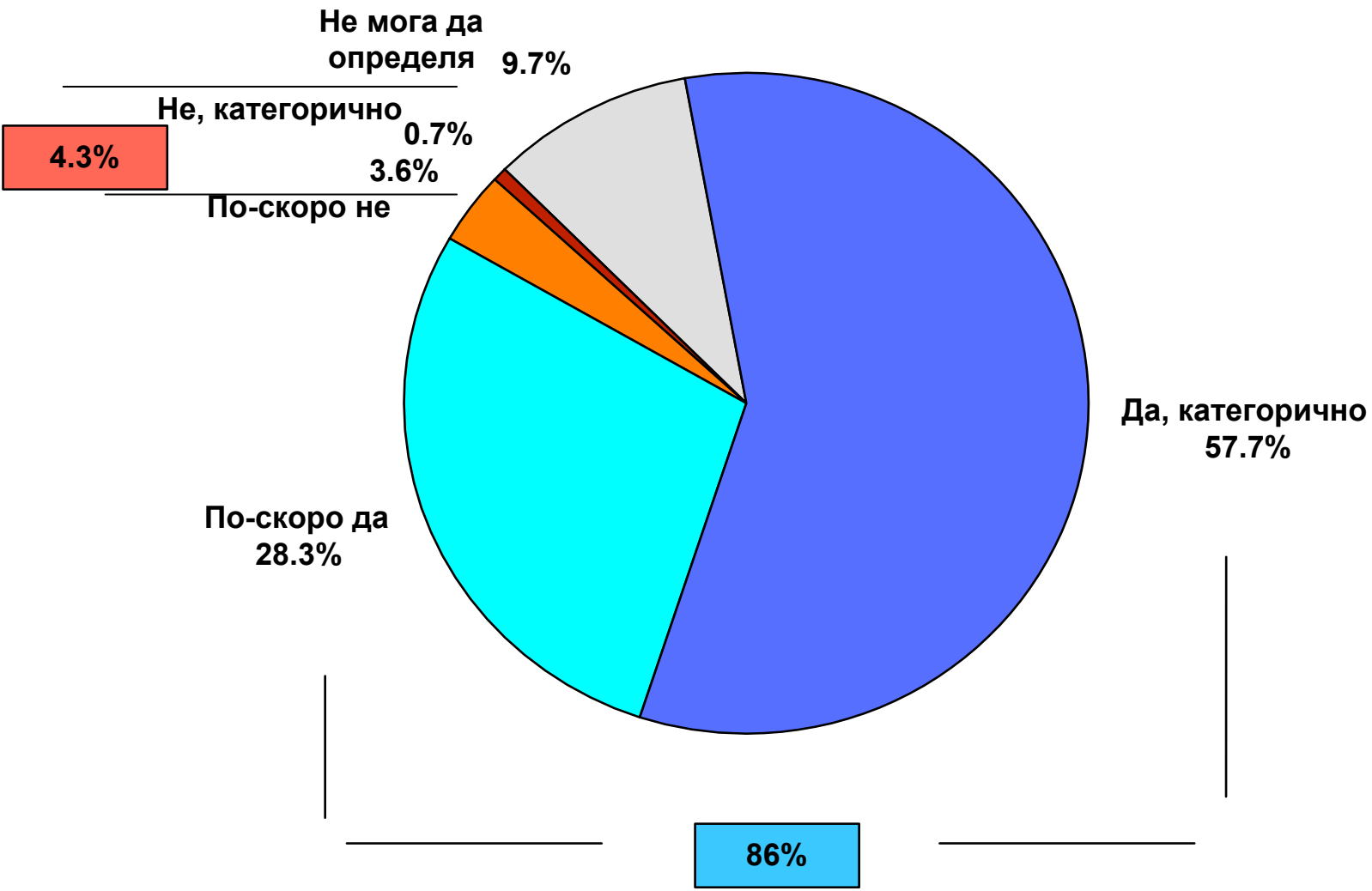
Въведените ограничения за финансиране от едно ЮЛ не изпълняват заложената цел!

Липсва ефективен механизъм за ограничаване на финансирането от свързани лица!

Едно и също физическо лице финансира кампанията чрез различни фирми на обща стойност над въведения лимит за едно ЮЛ

(източник: декларации на кандидатите за президент и вицепрезидент, предоставени на Сметната палата; резултати от независим мониторинг)

Зависими ли са политиците от онези, които участват във финансирането на политическите партии и техните кампании?

Ефективност на мониторинга и контрола

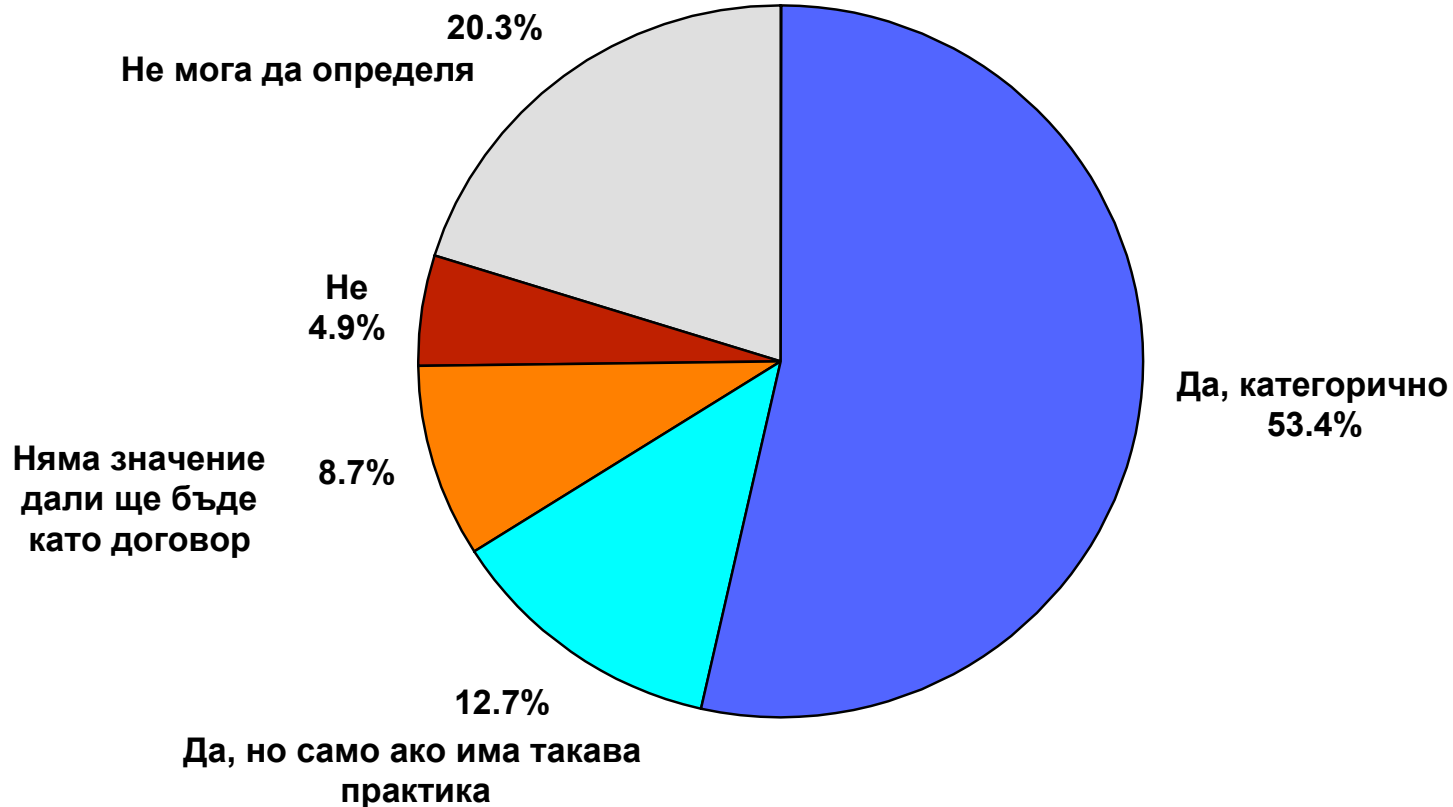
1. Независимият граждански мониторинг включва:

- Въвеждане на практиката за сключване на Договори за дарение и Декларации за почтеност;
- наблюдение и консултации по отношение процеса на финансиране;
- наблюдение на разходите.

2. Резултати от гражданския мониторинг:

- **ниска степен на готовност за включване в граждански мониторинг – 3 кандидатски двойки с отговор на поканата, от тях 2 са изразили готовност за участие в мониторинг, само 1 кандидатска двойка реално е допуснала последващ мониторинг на финансова документация.**

Трябва ли финансирането на предизборните кампании да бъде оформено като конкретни договори с права и задължения за ползването на предоставяните средства?

ИЗВОДИ

- 1. Няма открити нарушения на българското законодателство относно финансирането на политическата дейност и провеждането на предизборни кампании.**
- 2. Налице са редица индикатори за извършено заобикаляне на съществуващите законови разпоредби или възползване от пропуските и несъвършенствата в законодателството:**
 - получаване на даренията с вносни бележки;*
 - приемане на дарения от здравно-осигурителни фондове и болнични заведения;*
 - приемане на дарения от юридически лица с нестопанска цел;*
 - извършването на дарения от свързани лица.*

ПРЕПОРЪКИ

- 1. Въвеждане на общ стандарт за финансиране на политическата дейност: уеднаквяване на режимите за финансиране на политически партии и предизборни кампании (особено в частта за ограниченията).**
- 2. Подобряване на механизмите за ограничаване на търговията с влияние, злоупотребата с власт и конфликта на интереси.**
- 3. Развитие на механизмите за ефективен контрол.**